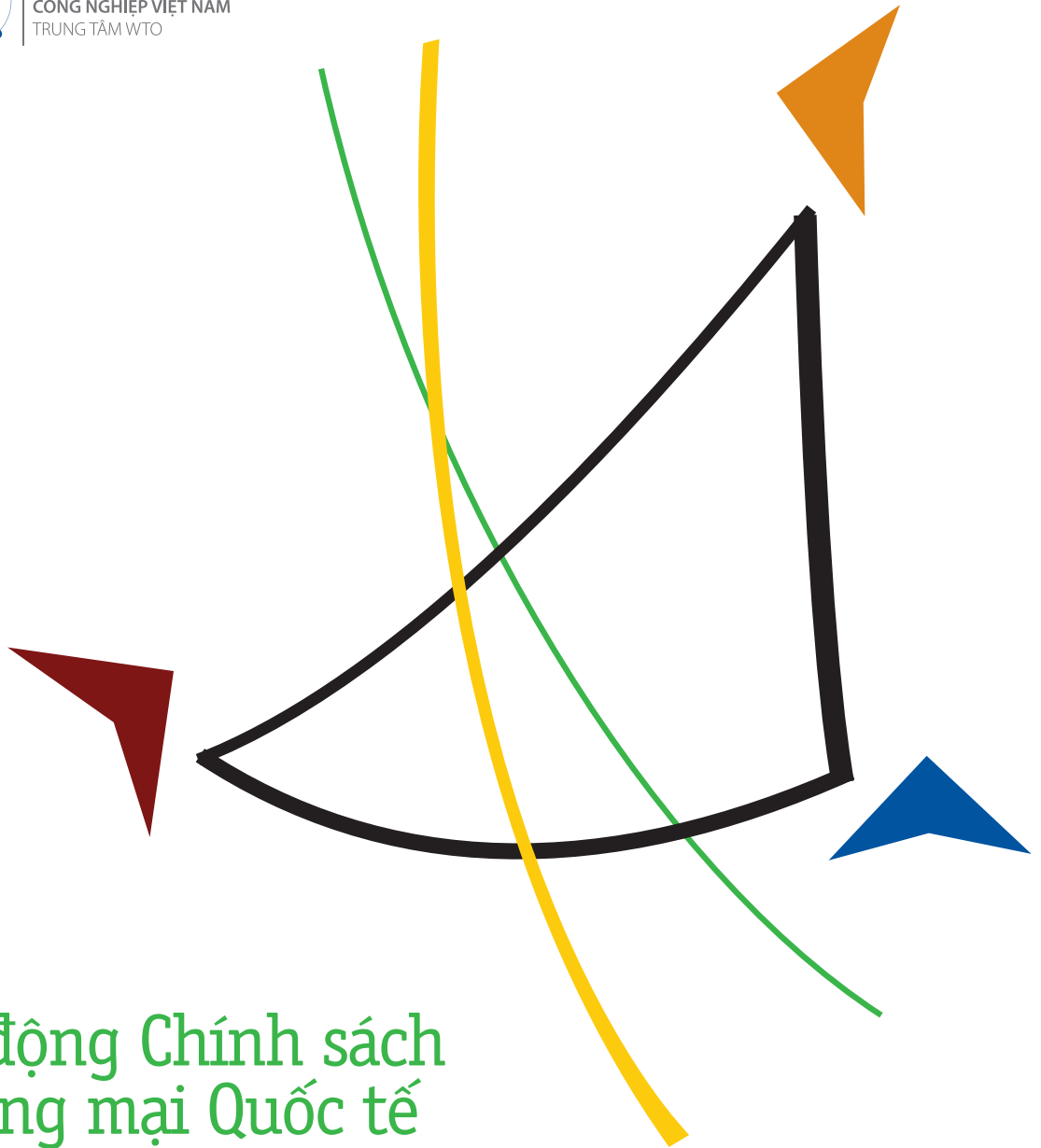

Cẩm nang

Vận động Chính sách Thương mại Quốc tế

Giới thiệu và hướng dẫn phương pháp vận động chính sách
thương mại quốc tế dành cho các doanh nghiệp, hiệp hội Việt Nam

BAN BIÊN TẬP

Chủ biên: TS Nguyễn Thị Thu Trang

Thư ký: Ban Thư ký Trung tâm WTO

Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam

TRUNG TÂM WTO

PHÒNG THƯƠNG MẠI VÀ CÔNG NGHIỆP VIỆT NAM

9 Đào Duy Anh – Hà Nội

Điện thoại: 0084-4-35771458, **Fax:** 0084-4-35771459

Email: banthuky@trungtamwto.vn; secretariat@wtocenter.vn

Website: www.trungtamwto.vn; www.wtocenter.vn

Cẩm nang

Vận động Chính sách Thương mại Quốc tế

Giới thiệu và hướng dẫn phương pháp vận động chính sách
thương mại quốc tế dành cho các doanh nghiệp, hiệp hội Việt Nam

Cuốn sách này được thực hiện với sự hỗ trợ tài chính của Liên minh châu Âu. Quan điểm trong cuốn sách này là của các tác giả và do đó không thể hiện quan điểm chính thức của Liên minh châu Âu, VCCI hay Bộ Công thương

LỜI MỞ ĐẦU

Hội nhập kinh tế quốc tế là một quá trình không thể đảo ngược ở Việt Nam. Từ góc độ quốc tế, quá trình này được đánh dấu bằng việc Việt Nam gia nhập WTO, ký kết một loạt các thỏa thuận mở cửa thị trường (trong khuôn khổ ASEAN, ASEAN+, Nhật Bản...) và tiếp tục đàm phán hoặc hướng tới việc đàm phán các thỏa thuận tương tự với nhiều đối tác khác. Ở trong nước, chính sách hội nhập kinh tế quốc tế được phản ánh qua một loạt các điều chỉnh chính sách, pháp luật thương mại có yếu tố nước ngoài.

Để bắt kịp với quá trình hội nhập này, bên cạnh việc xây dựng chiến lược kinh doanh phù hợp, các doanh nghiệp và hiệp hội cần sát cánh cùng Nhà nước trong việc hoạch định các chính sách thương mại nhằm đảm bảo rằng các cam kết quốc tế cũng như quy định pháp luật nội địa liên quan thể hiện một cách đầy đủ và hợp lý nhất lợi ích của doanh nghiệp, của ngành cũng như của nền kinh tế.

Ngoài ra, việc chủ động tiến hành các hoạt động nhằm tác động đến Chính phủ các nước đối tác để các chính sách của họ tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp Việt Nam tại các thị trường này cũng có ý nghĩa rất quan trọng.

Trong khi những hoạt động vận động chính sách thương mại quốc tế như vậy đã và đang được các doanh nghiệp, hiệp hội ở nhiều nước thực hiện một cách mạnh mẽ và hiệu quả, ở Việt Nam, hoạt động này còn tương đối hạn chế cả về tần suất sử dụng và hiệu quả tác động. Một phần lý do là các doanh nghiệp, hiệp hội Việt Nam hoặc là chưa hiểu đầy đủ về ý nghĩa và vai trò của các hoạt động này, hoặc là chưa được hướng dẫn cách thức để có thể thực hiện chúng một cách hiệu quả.

Với sự hỗ trợ của Ủy ban châu Âu thông qua Dự án MUTRAP III, Ủy ban Tư vấn về Chính sách Thương mại quốc tế - Trung tâm WTO thuộc Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam trân trọng giới thiệu cuốn **“Cẩm nang Vận động Chính sách Thương mại Quốc tế”**, cuốn sách đầu tiên tại Việt Nam giới thiệu và hướng dẫn về phương pháp vận động chính sách thương mại quốc tế cho các doanh nghiệp, hiệp hội Việt Nam một cách hệ thống, ngắn gọn và dễ hiểu.

Hy vọng đây sẽ là một cẩm nang hữu ích cho các doanh nghiệp, hiệp hội doanh nghiệp và đồng đạo bạn đọc./

Ủy ban Tư vấn về Chính sách Thương mại Quốc tế
Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

CSTMQT:	Chính sách thương mại quốc tế
EU:	Liên minh châu Âu
FTA:	Hiệp định thương mại tự do
TMQT:	Thương mại quốc tế
TPP:	Hiệp định Đối tác Xuyên Thái Bình Dương

MỤC LỤC

PHẦN THỨ NHẤT

Những vấn đề chung về vận động chính sách thương mại quốc tế	11
--	----

I. GIỚI THIỆU CHUNG VỀ VẬN ĐỘNG CHÍNH SÁCH	12
---	----

1. Vận động chính sách là gì?	12
2. Những ai liên quan đến vận động chính sách?	15
3. Vận động cái gì?	18
4. Vận động chính sách có lợi gì?	20
5. Vận động chính sách ở Việt Nam?	21

II. VẬN ĐỘNG CHÍNH SÁCH THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ	23
---	----

1. Vận động CSTMQT là gì?	23
2. Vận động CSTMQT là vận động cái gì?	24
3. Ai vận động CSTMQT?	26
4. Vận động CSTMQT là vận động ai?	32
5. Vận động CSTMQT được tiến hành ở đâu?	34
6. Vận động CSTMQT có lợi gì cho doanh nghiệp, hiệp hội?	36
7. Tình hình vận động CSTMQT trên thế giới hiện nay?	38
8. Tình hình vận động CSTMQT tại Việt Nam?	40

PHẦN THỨ HAI

Hoạt động và kỹ năng vận động chính sách thương mại quốc tế	43
---	----

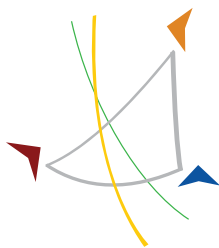
I. CÁC BƯỚC VẬN ĐỘNG CSTMQT	44
------------------------------------	----

Bước 1 – Lựa chọn vấn đề vận động	46
--	----

Hoạt động 1.1 - Tập hợp các thông tin liên quan đến các khía cạnh khác nhau của chính sách	49
---	----

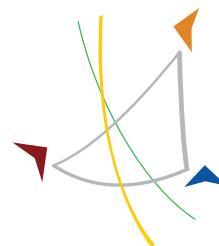
Hoạt động 1.2 - Phân tích các thông tin tập hợp được nhằm làm rõ tác động tiềm tàng của chính sách liên quan đối với lợi ích của doanh nghiệp/ngành	52
--	----

Hoạt động 1.3 - Xác định trọng tâm vận động chính sách dựa trên các phân tích nói trên	54
---	----

MỤC LỤC

Bước 2: Lên kế hoạch vận động	55
Hoạt động 2.1: Xác định mục tiêu vận động	58
Hoạt động 2.2: Xác định địa chỉ vận động (cơ quan, tổ chức có thẩm quyền trong việc quyết định CSTMQT liên quan)	59
Hoạt động 2.3: Xác định các kênh vận động thích hợp (các phương pháp vận động cụ thể)	61
Hoạt động 2.4: Xác định chiến lược vận động cụ thể	63
Hoạt động 2.5: Xác định quy trình/tiêu chí đánh giá kết quả	65
Bước 3: Xây dựng nội dung vận động chính sách	66
Hoạt động 3.1 – Nghiên cứu chuyên sâu (in-depth studies)	68
Hoạt động 3.2 – Điều tra, trưng cầu ý kiến (survey, poll)	72
Bước 4: Tiến hành các hoạt động vận động cụ thể	76
Hoạt động 4.1 – Tham gia các sự kiện tham vấn	78
Hoạt động 4.2 – Gửi các bản ý kiến đối với CSTMQT	83
Hoạt động 4.3 – Tham gia xây dựng văn bản chứa CSTMQT	86
Hoạt động 4.4 – Tổ chức các sự kiện truyền thông	90
Hoạt động 4.5 – Thực hiện các hoạt động vận động khác mà pháp luật sở tại cho phép hoặc không cấm	93
Bước 5: Đánh giá kết quả vận động	94
II. CÁC KỸ NĂNG CẦN THIẾT TRONG VẬN ĐỘNG CSTMQT	96
1. Các kỹ năng cơ bản	96
2. Những kỹ năng tùy nghi	98

MỤC LỤC

PHẦN THỨ BA

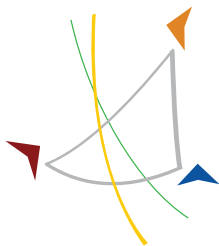
Khung khổ pháp lý về vận động CSTMQT ở Việt Nam, Liên minh châu Âu và Hoa Kỳ	105
--	-----

I. VIỆT NAM

1. Chính sách thương mại quốc tế trong pháp luật Việt Nam	106
a. Văn bản chứa các CSTMQT ở Việt Nam	106
b. Các cơ quan có thẩm quyền trong hoạch định CSTMQT ở Việt Nam	108
c. Quy trình ban hành chính sách ở Việt Nam và các kênh vận động tương ứng	110
2. Đàm phán thương mại quốc tế của Việt Nam	116
a. Thẩm quyền đàm phán thương mại quốc tế ở Việt Nam	116
b. Vận động chính sách trong các đàm phán thương mại quốc tế của Việt Nam	118
3. Những lưu ý chung về vận động chính sách ở Việt Nam	120

II. LIÊN MINH CHÂU ÂU (EU)

1. Chính sách thương mại quốc tế trong pháp luật EU	122
a. Văn bản chứa các CSTMQT	122
b. Các cơ quan có thẩm quyền trong hoạch định CSTMQT ở EU	125
c. Quy trình ban hành chính sách ở EU và các kênh vận động thích hợp	127
2. Đàm phán thương mại quốc tế của EU	132
a. Thẩm quyền đàm phán thương mại quốc tế	132
b. Vận động chính sách trong đàm phán thương mại quốc tế của EU	133
3. Những lưu ý chung đối với vận động CSTMQT ở EU	134

MỤC LỤC

III. HOA KỲ	136
1. Chính sách thương mại quốc tế trong pháp luật Hoa Kỳ	136
a. Văn bản chứa đựng CSTMQT ở Hoa Kỳ	136
b. Các cơ quan có thẩm quyền đối với CSTMQT ở Hoa Kỳ	138
c. Thủ tục lập pháp ở Hoa Kỳ	139
2. Đàm phán thương mại quốc tế của Hoa Kỳ	143
a. Thẩm quyền đàm phán thương mại quốc tế	143
b. Vận động chính sách trong đàm phán thương mại quốc tế ở Hoa Kỳ	145
3. Những lưu ý đối với vận động chính sách ở Hoa Kỳ	147